

Latvijas Komunistiskās (boļševiku) partijas
LK(b)P) Talsu apriņķa komiteja

Vēsturiskā izziņa

PA-126. fonds

1940. g.-1941. g.; 1944. g. - 1949. g.

No 1920. g. līdz 1940. g. pirmajai pusei Talsu apriņķī, LKP Tal
Tukuma apgabala, vēlāk LKP Ventspils apgabala organizācijas, ¹⁾
sastāvā nelegāli darbojās partijas pulciņi (šūniņas).

Legalizācijas brīdī LKP Ventspils apgabala organizācijas
sastāvā darbojās Talsu rajona partijas organizācijas, tās apvie-
noja šūniņas Talsu, Strazdes, Kandavas, Mērsraga, Stendes, Ārla-
vas pagastos. ²⁾

1940. g. jūnijā organizācija legalizējās.

1940. g. 15. augustā LKPSK no lēmuma likvidēt LKP apgabalu
organizācijas to vietā (pēc teritoriālā iedalījuma) izveidot 19
apriņķu un 4 pilsētu LKP organizācijas.

1940. g. 15. septembrī ^{no} apriņķa komitejas (AK) 9 cilvēku sastāvā
tika izveidota LKP Talsu apriņķa organizācija. ³⁾

1940. g. 8. oktobrī LKP kļuva par Vissavienības Komunistis-
kās (boļševiku) partijas (VK(b)P) sastāvdaļu un ieguva nosaukumu
LK(b)P. Saskaņā ar VK(b)P statūtiem partijas šūniņas tika pārdē-
vētas par partijas pirmorganizācijām.

LK(b)P Talsu apriņķa organizācijas pirmā atskaites vēlēšanu
kopsapulce notika 1940. g. 6. decembrī. ⁴⁾

LK(b)P Talsu apriņķa komitejas struktūra bija šāda: ⁵⁾

- pirmais un otrais sekretārs
- sekretāra palīgs
- propogandas un agitācijas nodaļa
- kadru nodaļa
- organizatoriskā darba un instruktoru nodaļa (tās sastāvā-
statistikas un vienotas partijas biedra kartes sektors)

1) Latvijas Valsts arhīvā LKP Talsu-Tukuma apgabala un Ventspils
apgabala komiteju dokumentu fonda nav.

2) LVA, PA-101. f., 2. apr., 74. l., 15. lp.

3) Turpat, 2. apr., 74. l., 16. lp.

4) LVA, PA-101. f., 2. apr., 74. l., 7. lp.

5) Turpat, 1361., 1., 26. l. p.

1940. gadā LK(b)P Talsu apriņķa organizācijas sastāvā ietilpa 2 partijas pirmorganizācijas un 1941. g. maijā - 4.⁶⁾

Sākoties vācu okupācijai 1941. gada jūnijā, apriņķa komiteja darbību pārtrauca.

Pēc padomju varas atjaunošanas Talsos 1945. g. 21. maijā LK(b)P Talsu AK darbību atjaunoja,⁷⁾ 1945. g. 30. maijā LK(B)P apstiprināja tās sastāvu: pirmais un otrais sekretārs, sekretārs jaunatnes, Talsu apriņķa izpildkomitejas priekšsēdētājs, Iekšlietu tautas komisariāta Talsu apriņķa nodaļas priekšnieks, Talsu AK propagandas un agitācijas nodaļas vadītājs.⁸⁾

Vēlāk LK(b)P Talsu AK locekļus ievēlēja partijas apriņķa atskaites vēlēšanu sapulcē, un AK plēnumā ievēlēja sekretārus un apriņķa komitejas biroju. Birojs un AK personālais un skaitli. sastāvs mainījās: 1945. gadā AK locekļu skaits - 21. birojā - 7. 1949. gadā - 25 un birojā - 7.¹⁰⁾

No 1945. g. līdz 1948. g. LK(b)P Talsu AK struktūra bija šāda:

- propagandas un agitācijas nodaļa
- organizatoriskā darba un instruktoru nodaļa

(tās sastāvā - statistikas un vienotas partijas biedra kartes sektors)

- militārā nodaļa

- kadru nodaļa

Reorganizācijas rezultātā no 1949. g. 1. marta kadru nodaļu un militāro nodaļu likvidēja; organizatoriskā darba un instruktoru nodaļu pārdēvēja par partijas, arodbiedrību un komjaunatnes organizāciju nodaļu un nodibināja lauksaimniecības nodaļu kā arī rūpniecības un transporta nodaļu.¹²⁾ 1949. g. marta beigās izveidoja nodaļu darbam ar sievietēm.¹³⁾

Šī struktūra saglabājās līdz LK(b)P Talsu AK likvidācijai.

LK(b)P Talsu apriņķa organizācija 1945. gadā apvienoja 7 partijas pirmorganizācijas, 1949. gadā - 44.¹⁴⁾

6) LVA, PA-101. f., 2. apr., 524. l., 87. lp. un 526. l., 148. lp.

7) LVA, PA-126. f., 2. apr., 2. l., 1. lp.

8) LVA, PA-101. f., 7. apr., 12. l., 168.-169. lp.

9) Turpat, 10. apr., 128. l., 68. lp.

10) LVA, PA-126. f., 6. apr., 1. l., 15. lp. un 2. l., 75. lp.

11) LVA, PA-101. f., 3. apr., 13. l., 114. lp.

12) LVA, PA-101. f., 12. apr., 17. l., 46.-47. lp.

13) Turpat, 289. lp.

14) Turpat, 8. apr., 50. l., 29. lp. un 12. apr., 134. l., 62. o.p. lp.

- 3 -

Saskaņā ar LK(B)P CK 1947. g. 15. jūlijā lēmumu aprinķa partijas komitejām atļāva veidot LK(b)P pagastu komitejas pagastu pirmorganizācijās, kur tajās bija ne mazāk kā 10 VK(b)P biedru, likvidējot šajos pagastos pagastu partorgu amatus ¹⁵⁾ (algota partijas organizatorāts (partorga) amatu LK(b)P CK noteica 1941. g. 6. janvārī). ¹⁶⁾ LK(b)P pagasta komiteja apvienoja visas partijas pirmorganizācijas, kuras atradās pagasta teritorijā.

1949. gadā Talsu aprinķi darbojās LK(b)P pagastu komitejas. ¹⁷⁾

- Ārlavas
- Kandavas
- Laucienas
- Lubezeres
- Pastendes
- Stendes
- Virbu
- Vandzenes.

Ar VK(b)P CK 1949. g. 24. decembra lēmumu un LK(b)P CK 1949. g. 30. decembra biroja sēdes lēmumu Latvijas PSR izveidoja 58 lauku rajonus.

LK(b)P aprinķu un pagastu komitejas likvidēja, to vietā nodibināja LK(b)P rajonu komitejas. ¹⁸⁾

LK(b)P Talsu AK vietā tika nodibināta LK(b)P Talsu rajona komiteja. ¹⁹⁾

Daļu Talsu aprinķa pagasta pievienoja Dundagas un Kandavas rajoniem.

1. kat. arhīviste

Tu

T. Jakovļeva

-----15)

15) LVA, PA-101. f., 10. apr., 19. l., 48. lp.

16) Turpat, 1. apr. 12. l., 38. lp.

17) Turpat, 12. apr., 126. l., 172.-183. lp.

18) LVA, PA-101. f., 12. apr., 261. 193. lp.

19) Sk. LKP Talsu rajona komitejas (PA-4152. fonds, vēsturisko izziņu).

Šinī lietā 59 / precelexat
devisas / numurētas lapas
199 g. g. «13.» decembris
LVA arhivists B. Kronele